

SK

SK

SK

EURÓPSKA KOMISIA

Brusel, 29.6.2010
KOM(2010)356 v konečnom znení

**OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU, RADE, EURÓPSKEMU
HOSPODÁRSKEMU A SOCIÁLNEMU VÝBORU A VÝBORU REGIÓNOV**

o predbežnej správe o vývoji v oblasti roamingových služieb v Európskej únii

(Text s významom pre EHP)

OBSAH

1.	Úvod.....	3
2.	Kontext.....	3
2.1.	Súčasn� nariadenie	4
3.	Hlavn� trendy pri roamingových službách	5
3.1.	Vývoj cien za roaming	5
3.2.	Vývoj v oblasti objemu prevádzky	10
3.3.	Opatrenia na zabezpečenie transparentnosti	12
4.	Pokrok pri dosahovan� cieľov nariadenia.....	13
5.	Záver	15

1. Úvod

Jednou z najnovších politických priorít Komisie je vytvoriť vnútorný trh roamingových služieb a eliminovať nadmerné poplatky, ktoré v minulosti na ňom existovali. V júni 2007 bolo prijaté prvé nariadenie o roamingu vo verejných mobilných telefónnych sieťach v rámci Spoločenstva¹ (nariadenie o roamingu) s cieľom prispieť k bezproblémovému fungovaniu vnútorného trhu a zároveň dosiahnuť vysoký stupeň ochrany spotrebiteľov, podporovať hospodársku súťaž a transparentnosť na trhu.

Nariadenie o roamingu bolo zamerané na situácie, ktoré priamo znevýhodňovali cezhraničnú hospodársku činnosť (roaming) v porovnaní s hospodárskou činnosťou len na území štátu (využívanie mobilných telefónnych služieb len v domácej sieti)².

Komisia pri prvom preskúmaní tohto nariadenia zistila, že hospodárska súťaž ešte stále nefungovala uspokojivým spôsobom. Preto predložila návrhy na zmenu a doplnenie nariadenia o roamingu, ktoré Európsky parlament a Rada prijali v roku 2009³, pričom predĺžili aj lehotu uplatňovania a rozšírili rozsah pôsobnosti tak, aby sa nariadenie vzťahovalo aj na SMS a na dátové roamingové služby.

Nariadenie o roamingu, v znení jeho zmien a doplnení, je v účinnosti do 30. júna 2012. Dovtedy má Komisia úlohu monitorovať jeho fungovanie a podávať o ňom správy Európskemu parlamentu a Rade. Preskúmať fungovanie tohto nariadenia musí najneskôr do 30. júna 2011.

Okrem toho musí Komisia najneskôr do 30. júna 2010 vypracovať priebežnú správu o svojich monitorovacích činnostiach vzhľadom na roaming. Na účely nariadenia o roamingu, v znení jeho zmien a doplnení, slúži toto oznámenie ako uvedená priebežná správa. Vzhľadom na skutočnosť, že nariadenie o zmenách a doplneniach je v účinnosti len od júna 2009, táto priebežná správa je všeobecným prehľadom najnovšieho vývoja roamingu a prvým posúdením pokroku pri dosahovaní cieľov nariadenia.

2. KONTEXT

Komisia od prijatia nariadenia o zmene a doplnení pokračovala v intenzívnej spolupráci s Európskou skupinou regulačných orgánov (ERG) a s jej nástupcom, Orgánom európskych regulátorov pre elektronické komunikácie (BEREC). BEREC vykonáva rozsiahle zhromažďovanie údajov, ktoré sú základom správ o údajoch na referenčné porovnávanie, z ktorých sa posledná uverejnila v apríli 2010 a predstavuje dôležitý zdroj pre toto oznámenie. Ďalším významným zdrojom informácií pri koncipovaní tejto správy bola aj správa BERECu z marca 2010 o alternatívnych

---

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 717/2007 z 27. júna 2007 o roamingu vo verejných mobilných telefónnych sieťach v rámci Spoločenstva a o zmene a doplnení smernice 2007/21/ES, Ú. v. EÚ L 171, 29.6.2007. s. 32.

² Pozri bod 20 záverov generálneho advokáta ESD vo veci C-58/08.

³ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 544/2009 z 18. júna 2009, ktorým sa mení a dopĺňa nariadenie (ES) č. 717/2007, Ú. v. EÚ L 167, 29. 6. 2009, s. 12.

sadzách roamingu pri hlasových službách, SMS a dátových službách, ako aj správa o dodržiavaní pravidiel roamingu.⁴

Komisia 24. marca 2010 zorganizovala workshop o roamingových službách, na ktorom sa zúčastnili zástupcovia priemyselného odvetvia, spotrebiteľských združení, vnútroštátnych regulačných orgány (VRO) a ministerstiev. Názory vyjadrené na tomto workshope Komisia zohľadnila pri vypracúvaní svojich správ⁵.

2.1. Súčasné nariadenie

Nariadenie o roamingu upravuje veľko- a maloobchodné poplatky za roamingové hlasové služby a zahŕňa opatrenia na zvýšenie transparentnosti. Na veľkoobchodnej úrovni sa ním zaviedol cenový limit, ktorý sa každoročne znižuje, od júla 2009 sa pohybuje vo výške 0,26 EUR a od 1. júla 2010 sa zníži na 0,22 EUR. Na maloobchodnej úrovni sa v roku 2007 ustanovil opäť každoročne znižovaný cenový limit eurotarify, ktorú povinne musia ponúkať všetci operátori, a platil automaticky pre všetkých zákazníkov, pokiaľ výslovne nepožiadali o inú sadzbu. Súčasná výška eurotarify je 0,43 EUR za minútu uskutočneného hovoru a 0,19 EUR prijatého hovoru, pričom od 1. júla 2010 sa tieto limity ďalej znížia na 0,39 EUR a 0,15 EUR. V súlade so zmeneným a doplneným nariadením o roamingu sa tieto limity účtujú za sekundu a existuje možnosť stanoviť si minimálnu dobu účtovania 30 sekúnd na veľkoobchodnej úrovni a takisto pri hovoroch uskutočnených na maloobchodnej úrovni. Operátori sú síce povinní poskytovať eurotarifu, ale zároveň môžu ponúkať aj alternatívne maloobchodné ponuky roamingu pri hlasových službách. Okrem toho od 1. júla 2010 operátori už nebudú môcť vyberať od zákazníkov poplatky za prijímanie hlasových správ pomocou roamingu.

V prípade SMS sa stanovil veľkoobchodný limit vo výške 0,04 EUR a maloobchodná euro-SMS-tarifa, ktorú sú operátori povinní poskytovať, vo výške 0,11 EUR (rovnako, ako pri hlasových službách, operátori môžu ponúkať aj alternatívne sadzby). Veľkoobchodný limit roamingu dátových služieb sa v súčasnosti pohybuje na úrovni 1 EUR za megabyte (MB), takisto však bude každý rok klesať a od júla 2010 to už bude 0,80 EUR. Zaviedli sa opatrenia na vytvorenie transparentnosti pre spotrebiteľov. Operátori musia zasielať informácie o poplatku za roaming hneď, ako zákazníci vstúpia na územie iného členského štátu, a okrem toho aj informácie o možnosti bezplatného volania na číslo 112 počas pobytu v navštívenom členskom štáte. Opatrenia zamerané na transparentnosť zahŕňajú aj ustanovenia s cieľom zabrániť „šokom z účtov“ pri dátových roamingových službách, tzv. limit pre odpojenie. Tento limit je k dispozícii od 1. marca 2010 na žiadosť zákazníka a od 1. júla 2010 bude automaticky platiť limit 50 EUR pre všetkých zákazníkov, ktorí si nevybrali iný limit.

---

⁴ Všetky správy ERG/BEREC sú dostupné na: http://www.erg.eu.int/documents/index_en.htm.

⁵ Viac informácií o tomto workshope je k dispozícii na: http://ec.europa.eu/information_society/activities/roaming/workshop/index_en.htm

3. HLAVNÉ TRENDY PRI ROAMINGOVÝCH SLUŽBÁCH

3.1. Vývoj cien za roaming

Hlasové služby

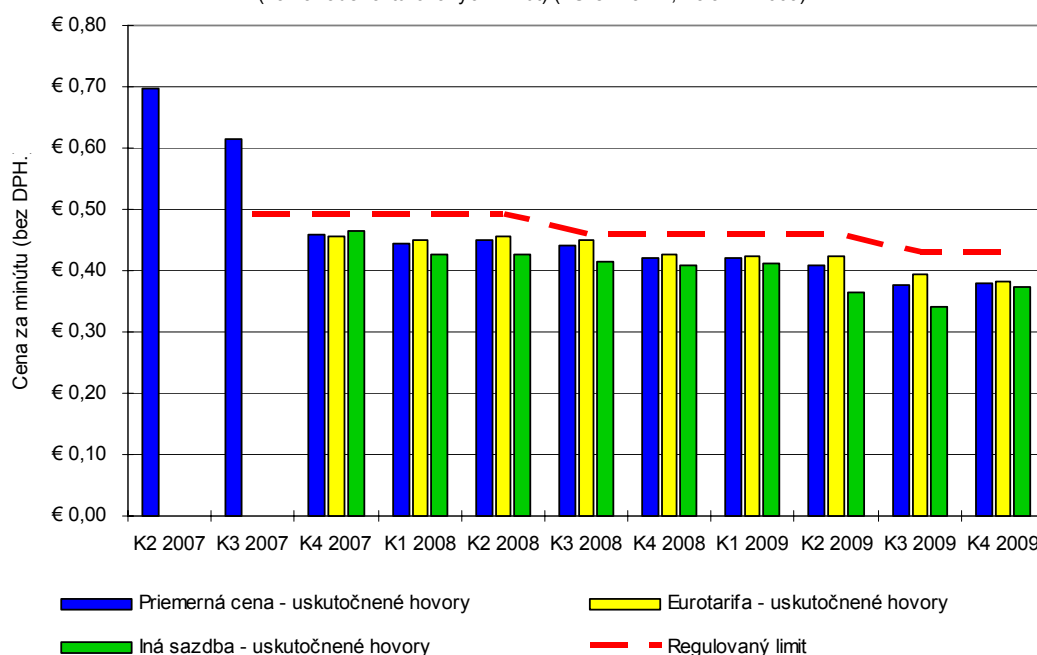
Kľúčové body

- Ceny za uskutočnené hovory sú už o približne 46 % nižšie a za prijaté hovory o približne o 55 % nižšie ako v období, kým nariadenie o roamingu nadobudlo účinnosť.
- Priemerná ceny eurotarify a alternatívnych sadzieb, ktoré operátori ponúkajú, sa pohybujú vo výške regulovaných cenových limitov.
- Medzi regulovanou sadzbou (eurotarifa) a neregulovanými (alternatívnymi) sadzbami sú len malé rozdiely. Výraznejšie rozdiely sa ukazujú v porovnaní medzi členskými štátmi.
- Nové ustanovenia o účtovaní, ktorými sa zaviedla sekundová tarifikačia, majú za následok 63 % zníženie predraženia spôsobeného predchádzajúcimi spôsobmi účtovania pri uskutočnených hovoroch a jeho úplnú elimináciu pri prijatých hovoroch.

Z celkového hľadiska sa dodržiavanie nových cenových limitov a ustanovení o účtovaní považuje za dobré. Preto spotrebiteľia mohli naďalej využívať výhody spojené s nižšími sadzbami za roaming a súčasné ceny za uskutočňovanie a prijímanie hovorov predstavujú zníženie o 46 % resp. 55 % v porovnaní so situáciou predtým, ako prvé nariadenie o roamingu nadobudlo účinnosť. Ďalšiu výhodu pre spotrebiteľov zabezpečilo ustanovenie o sekundovej tarifikačii, v dôsledku čoho sa predraženie spôsobené predchádzajúcim spôsobom účtovania pri uskutočnených volaniach znížilo o viac než polovicu. Ceny, ako na veľkoobchodnej úrovni, tak aj na maloobchodnej úrovni (pozri obrázok 1), sa však naďalej pohybujú vo výške cenových limitov.

Priemerná veľkoobchodná cena za minútu na konci roka 2009 bola 0,23 EUR. Na maloobchodnej úrovni bola priemerná cena za minútu na konci roka v rámci eurotarify, ktorú operátori zaviedli, 0,38 EUR za uskutočnené hovory a 0,17 EUR za prijaté hovory. Tieto priemerné ceny vykazujú klesajúcu tendenciu v súlade so znižujúcimi sa regulovanými cenovými limitmi.

Priemerné maloobchodné ceny EÚ/EHP za minútu uskutočneného hovoru
(na základe fakturovaných minút) (EÚ len za K2, K3 a K4 2009)

Obrázok 1 (zdroj: BEREC)

Existujú aj alternatívne sadzby za uskutočnené aj za prijaté volania, ktoré sú v určitých prípadoch nižšie ako eurotarifa, ale medzi členskými štátmi pretrvávajú výrazné rozdiely. Priemerná cena za uskutočnený hovor pri alternatívnej sadzbe sa v druhej polovici roka 2009 zvýšila a dosahuje v súčasnosti takmer úroveň priemernej ceny za minútu v rámci eurotarify (pozri obrázok 1). Pri prijatých hovoroch sú alternatívne sadzby v priemere nižšie ako eurotarifa, hoci po znížení regulovaných cenových limitov v júli 2009 sa tieto ceny pohybujú na takmer rovnakej úrovni.

Sekundová tarifikácia pri hovoroch sa zaviedla s cieľom zrušiť skryté poplatky spojené s minútovou tarifikáciou a zabezpečiť, aby spotrebiteľia platili len za to, čo v skutočnosti spotrebujú. Zo zhromaždených údajov vyplýva, že v dôsledku toho sa zaznamenali oveľa nižšie preplatky⁶. VRO uviedli, že niekoľkí operátori, ktorí nedokázali včas zrealizovať tieto ustanovenia, ich plánujú zrealizovať čo najskôr a kompenzovať zákazníkom spôsobené straty.

Na maloobchodnej úrovni sa preplatky zapríčinené predchádzajúcou metódou účtovania pri uskutočnených hovoroch odhadovali na približne 24 %. Tieto preplatky sa teraz znížili o viac ako polovicu na 10 %. Pri prijatých hovoroch sa odhaduje, že minútová tarifikácia v minulosti spôsobovala približne 19 % preplatky. Vzhľadom na to, že v súčasnosti sa uplatňuje už sekundová tarifikácia, tieto preplatky by už mali byť úplne zrušené. VRO monitorujú, či operátori tieto ustanovenia správne uplatňujú.

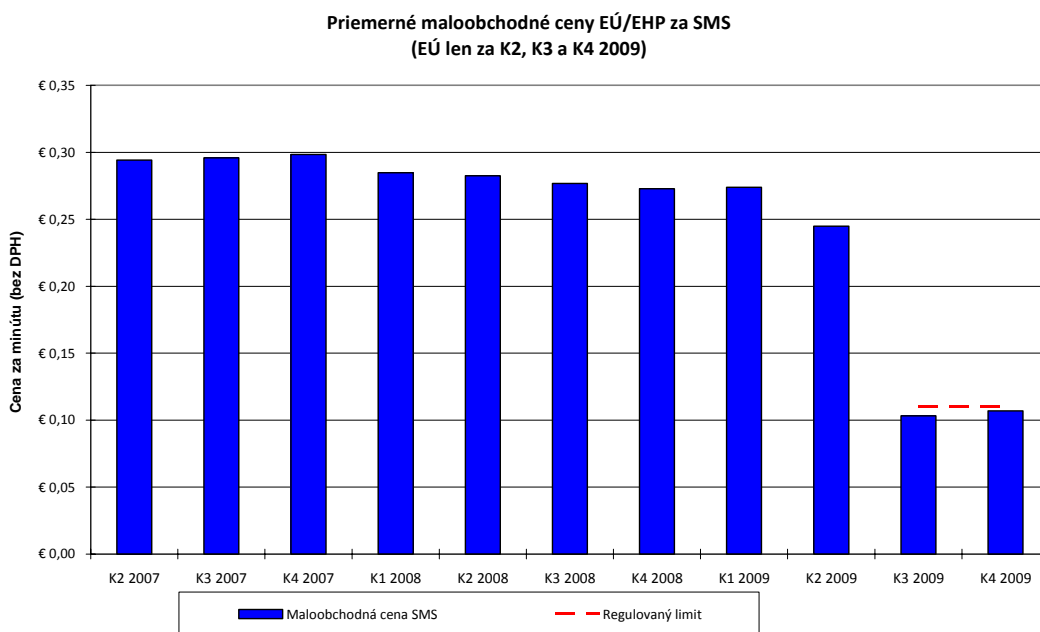
⁶ Teda rozdiely medzi skutočným využitím služieb a účtovaným využitím služieb.

SMS

Kľúčové body

- Ceny za SMS sa v priemere znížili o 60 %.
- Ceny na veľkoobchodnej úrovni a za tarifu euro-SMS sa pohybujú vo výške regulovaných cenových limitov.
- Priemerná cena pri alternatívnej sadzbe SMS je vyššia ako regulovaný cenový limit (0,14 EUR za SMS za inú sadzbu ako euro-SMS v porovnaní s 0,10 EUR pri sadzbe euro-SMS), vo všeobecnosti sa dá konštatovať, že euro-SMS tarifa je momentálne najvýhodnejšou možnosťou pre zákazníkov.

Operátori uspokojivo dodržiavajú cenové limity za SMS zavedené na veľkoobchodnej a maloobchodnej úrovni a spotrebitelia majú prospech z výrazne nižších cien za roaming SMS v porovnaní so stavom predtým, ako nariadenie o zmenách a doplneniach nadobudlo účinnosť. Ceny sa však naďalej pohybujú na úrovni cenových limitov a ešte sa čaká na zavedenie konkurencieschopných alternatívnych sadzieb.

Obrázok 2 (zdroj: BEREC)

Na veľkoobchodnej úrovni sa zaznamenalo výrazné zníženie priemernej ceny za SMS, a to z 0,13 EUR pred nadobudnutím účinnosti nariadenia o zmenách a doplneniach na 0,04 EUR na konci roka 2009. Toto zníženie sa však ešte nepremietlo do intenzívnejšej hospodárskej súťaže na maloobchodnej úrovni.

Priemerná cena v rámci euro-SMS tarify bola na konci roka 2009 0,10 EUR, pričom regulovaný cenový limit je 0,11 EUR. V porovnaní s priemernou cenou 0,24 EUR predtým, ako príslušné ustanovenia nadobudli účinnosť, ide o približne 60 % pokles.

Operátori môžu ponúkať aj alternatívne sadzby, doteraz sa v EÚ však nezaznamenala výraznejšia inovácia v alternatívnych sadzbách za SMS. Cenové hladiny týchto alternatívnych sadzieb sú rozmanité a priemerná cena za SMS v rámci týchto sadzieb bola ku koncu roka 2009 0,14 EUR, čo je podstatne vyššia cena ako regulovaný cenový limit. Iba vo veľmi malom počte členských štátov existujú alternatívne sadzby, ktoré sú atraktívnejšie ako regulovaná euro-SMS tarifa. V mnohých členských štátoch sa tieto alternatívne sadzby pohybujú vo výške cenového limitu a v niektorých sú dokonca výrazne vyššie, v niektorých prípadoch až vyše 0,20 EUR sa SMS. Preto je euro-SMS tarifa vo väčšine prípadov najlepšou možnosťou pre spotrebiteľa.

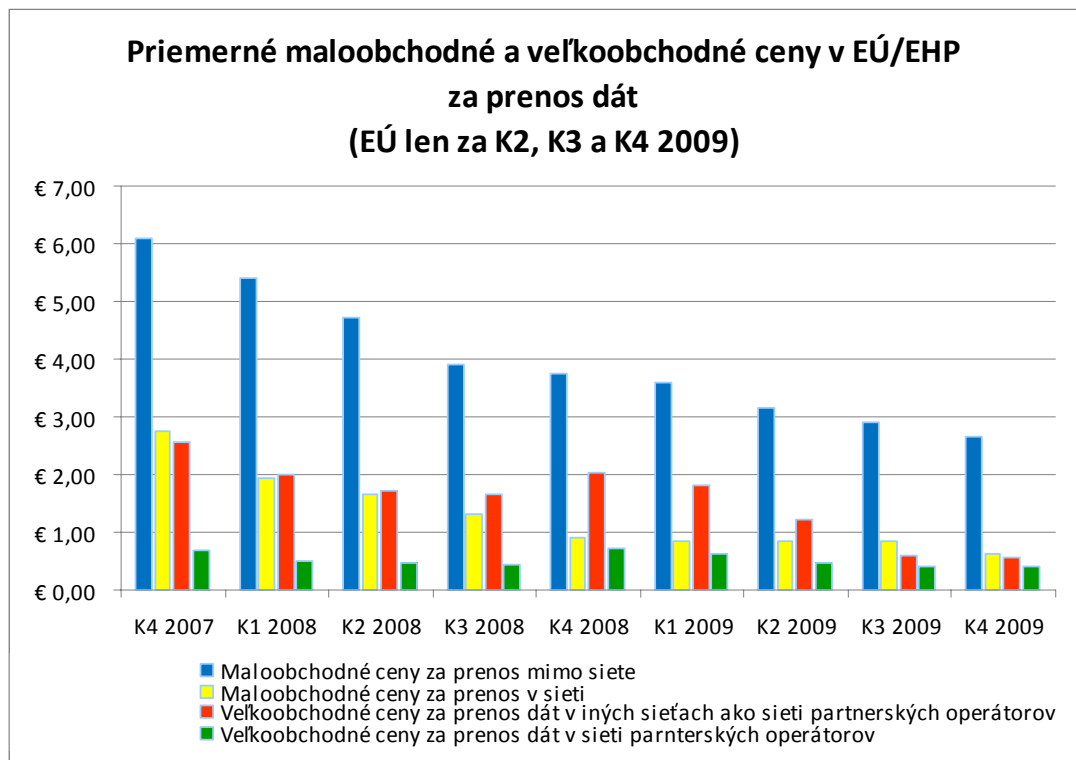
Dáta

Kľúčové body

- Markantné zníženie veľkoobchodných cien za dátové služby (z 1,2 EUR na 0,55 EUR za MB), priemerná cena je v súčasnosti výrazne nižšia ako regulovaný cenový limit.
- Maloobchodné ceny vykazujú klesajúcu tendenciu, ale zníženia na veľkoobchodnej úrovni sa na nich ešte jasne neprejavili.
- Pretrváva problém tzv. šokov z účtov.

Nariadením o zmene a doplnení sa zaviedol veľkoobchodný cenový limit na dátové roamingové služby, ktorý je momentálne 1 EUR za MB a účtuje sa po kilobytoch (kb). Možnosť stanoviť tzv. limit pre odpojenie na maloobchodnej úrovni sa spotrebiteľom poskytuje od 1. marca 2010. Zavedenie týchto veľkoobchodných cenových limitov síce malo za následok výrazný pokles priemerných veľkoobchodných cien a priemerné maloobchodné ceny sa takisto znížili, ale spotrebiteľia ešte nemôžu v úplnej miere čerpať výhody spojené so znížením cien na veľkoobchodnej úrovni a pretrvávajú veľké rozdiely medzi členskými štátmi.

Operátori podľa všetkého svedomito dodržiavajú veľkoobchodný cenový limit a priemerné veľkoobchodné poplatky citeľne poklesli. Priemerná cena za MB na konci roka 2009 bola 0,55 EUR, čo je podstatne menej ako výška regulovaného limitu. Priemerná veľkoobchodná cena pred tým, ako nariadenie o zmene a doplnení nadobudlo účinnosť, bola 1,2 EUR za MB, čo znamená, že nastalo zníženie ceny o 50 %.

Obrázok 3 (zdroj: BEREC)

Ako znázorňuje obrázok 3, priemerné maloobchodné ceny za prenos dát rovnako vykazujú klesajúcu tendenciu, nie je však jasné, či sa zníženia cien na veľkoobchodnej úrovni vo všetkých prípadoch premietajú aj do maloobchodných cien. Priemerná maloobchodná cena za MB na konci roka 2009 bola 2,66 EUR, čo je markantný pokles oproti začiatku roka 2009, keď priemerná cena bola 3,62 EUR. Nižšie veľkoobchodné ceny ale spôsobujú ešte väčšie obchodné rozpätie pre operátorov, pretože maloobchodné ceny neklesali rovnako rýchlo. Okrem toho pretrvávajú podstatné rozdiely medzi krajinami - priemerné maloobchodné ceny v sa niektorých členských štátoch pohybujú okolo 4 EUR za MB a inde dosahujú takmer 6 EUR za MB.

Navyše bežné ceny operátorov sú vyššie ako uvedený priemer. Bežné ceny sa pohybujú od 2 do 5 EUR za MB, v niektorých prípadoch však až vyše 7 EUR za MB. Pokles priemerných cien za prenos dát na maloobchodnej úrovni sa preto dá vysvetliť nárastom paušálnych ponúk alebo balíkov služieb a tým, že spotrebiteľia ponúkané služby využívajú efektívnejším spôsobom. Operátori vo všeobecnosti naďalej ponúkajú špeciálne časovo obmedzené balíky služieb, napríklad na deň alebo mesiac. To znamená, že zákazník využívajúci vysoký objem môže čerpať výhody spojené s výrazným znížením ceny za MB, pokiaľ zákazník využívajúci nízky objem dát vo väčšine prípadov zaplatí viac, ako spotrebuje.

Operátori využívajú výhody spojené s veľkoobchodným cenovým limitom účtovaným za kb, ktorý sa zaviedol na to, aby sa zabránilo zopakovaniu problému s tarifikačnými poplatkami, ktorý sa už vyskytol pri hlasových službách. Napriek tomu nie vždy vystavujú zákazníkom účty na základe skutočnej spotreby, teda za kb, a často sa používajú tarifikačné poplatky odstupňované po 10 kb alebo 100 kb.

Pretrvávajúce vysoké bežné ceny spolu s používaným odstupňovaním tarifikačných poplatkov naďalej v niektorých prípadoch spôsobujú spotrebiteľom „šoky z účtov“. S úplným realizovaním limitu pre odpojenie od 1. júla 2010 sa spája očakávanie, že sa tieto „šoky z účtov“ podarí eliminovať.

3.2. Vývoj v oblasti objemu prevádzky

Kľúčové body

- Objem hlasovej komunikácie, predovšetkým prijatých hovorov, a SMS ďalej rastie.
- Objem dátových roamingových služieb v roku 2009 narástol o vyše 40 %.

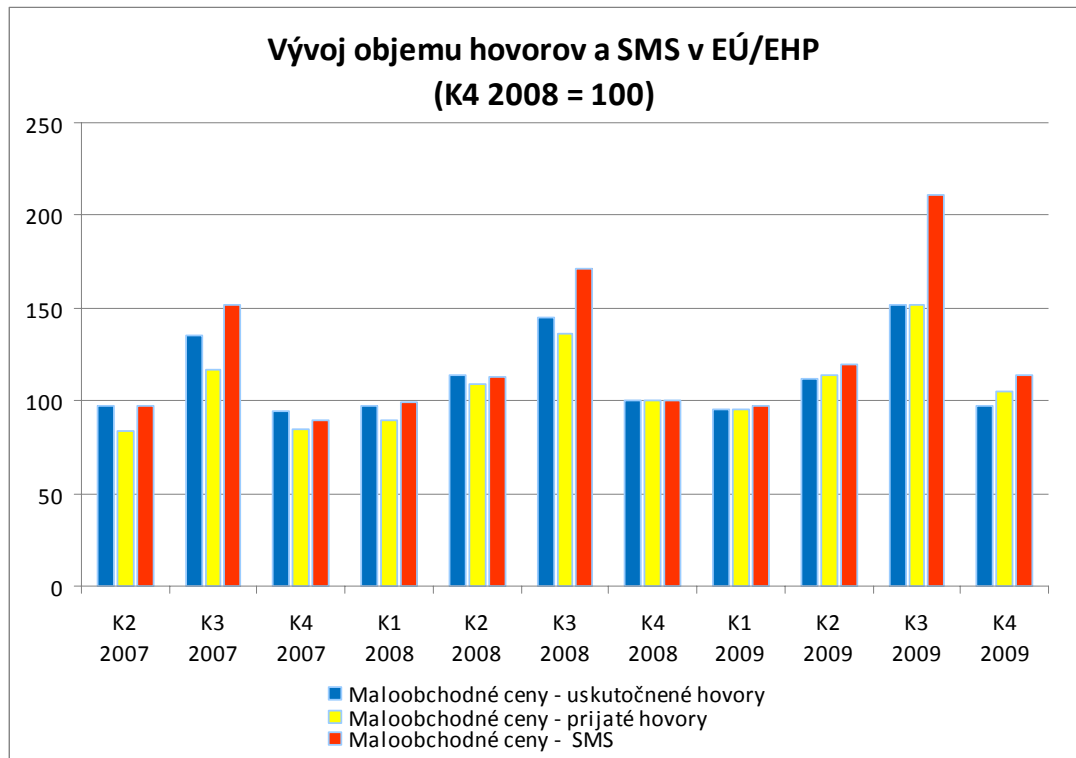
Ak sa má vývoj v oblasti objemu prevádzky posúdiť správne, treba za každý rok zohľadniť rovnaké obdobie, čím sa zoberie do úvahy sezónne rozloženie cestovného ruchu.

Vo všeobecnosti sa dá konštatovať že vývoj objemu prevádzky je ovplyvnený hospodárskym poklesom a nižšou mierou cestovania v rámci EÚ. Vplyv nariadenia o roamingu v oblasti objemu prevádzky sa nedá spoľahlivo oddeliť od účinkov celkovej hospodárskej situácie.

Spotrebitelia napriek týmto tendenciám naďalej využívajú roamingové služby, ako je znázornené na obrázku 4. Je to prejav dôvery spotrebiteľov a výhod nariadenia o roamingu, predovšetkým v kontexte hospodárskeho poklesu, ktorého výsledkom je aj výrazný pokles cestovného ruchu a služobných ciest⁷. Objem hlasovej prevádzky pri prijatých hovoroch a roamingových službách SMS zo všeobecného hľadiska za posledné dva roky stúpal, pričom sezónny vrchol sa v každom roku dosiahol v treťom kvartáli. Objem uskutočnených hovorov zostal za posledný rok stabilný a v druhom kvartáli dokonca mierne poklesol.

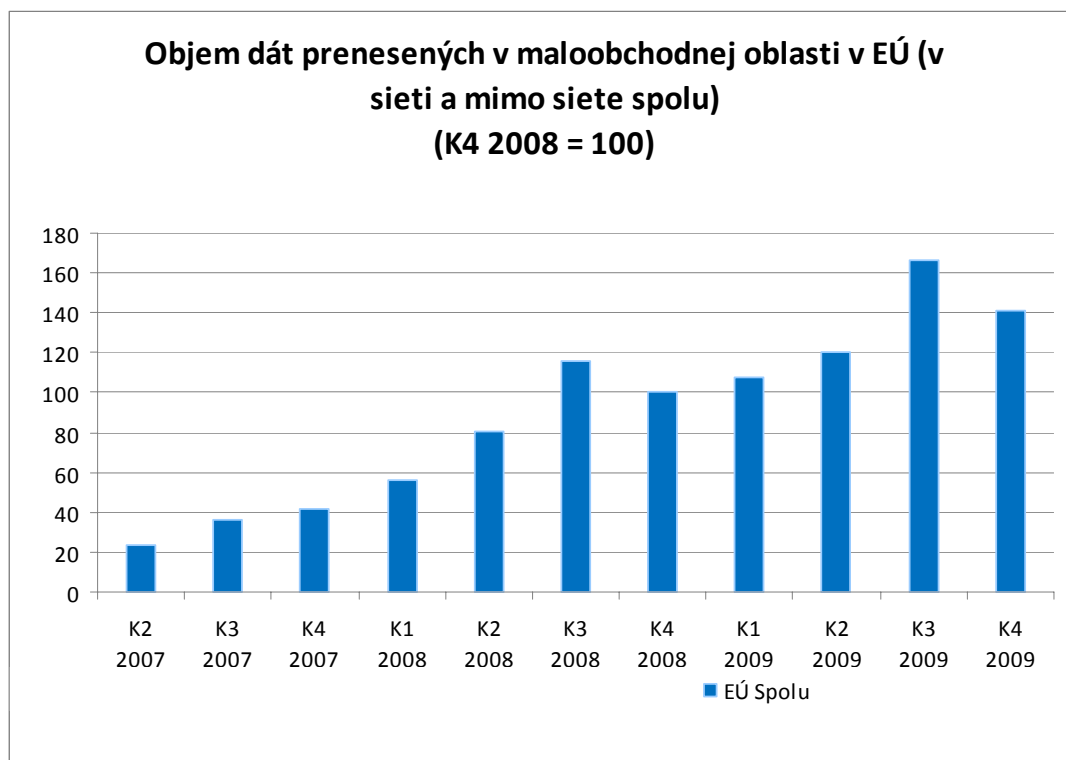
⁷ Eurostat odhaduje, že pokles miery cestovania predstavuje 12 %.

Obrázok 4 (zdroj: BEREC)

Podstatný nárast objemu sa zaznamenal pri službách SMS po tom, ako účinnosť nadobudlo nariadenie o zmene a doplnení, v ktorom sa zaviedol cenový limit pre SMS. V treťom kvartáli roku 2009 objem SMS narástol o 20 % v porovnaní s tým istým kvartálom v roku 2008, z čoho sa dá usúdiť, že nižšie ceny a lepšia transparentnosť mali za následok väčšiu spotrebu.

Ako je znázornené na obrázku 5, objem dátových roamingových služieb naďalej výrazne rástol a miera jeho rastu v roku 2009 predstavovala 40 %. Vzhľadom na to, že mobilné ukladanie údajov je služba, ktorá sa pozitívne rozvíja, očakáva sa, že tento trend bude v blízkej budúcnosti pokračovať.

Obrázok 5 (zdroj: BEREC)

3.3. Opatrenia na zabezpečenie transparentnosti

Nariadenie o roamingu obsahuje celý rad opatrení na zabezpečenie transparentnosti, ktoré sú zamerané na zaistenie informovanosti zákazníkov o cenách za roaming. Okrem informácií o roamingových poplatkoch za hlasové služby a SMS je domáci operátor povinný informovať zákazníka využívajúceho roaming aj o roamingových poplatkoch za dátové služby. Zákazníci takto síce dostávajú viacero správ, sú však vďaka nim dostatočne informovaní o roamingových cenách. A v každom prípade môžu požiadať svojho operátora, aby im tieto SMS o roamingových cenách neboli viac zasielané.

Niektorí operátori neboli schopní splniť všetky požiadavky zmeneného a doplneného nariadenia o roamingu do 1. júla 2009, ale vo väčšine prípadov sa tieto počiatočné problémy podarilo čoskoro vyriešiť. VRO monitorujú splňanie požiadaviek vo všetkých nevyriešených prípadoch, pričom tu ide najmä o nové subjekty, ktoré začali svoju činnosť po 1. júli 2009.

Okrem toho sa v zmenenom a doplnenom nariadení, s cieľom eliminovať „šoky z účtov“ pri dátových roamingových službách, zaviedol limit pre odpojenie. Od 1. marca 2010 sú operátori povinní ponúkať možnosť, že spotrebiteľ si sami dopredu určia maximálnu sumu, ktorú sú ochotní v zahraničí vynaložiť na dátové služby. Pri dosiahnutí 80 % tohto limitu sa zákazníkom zašle oznámenie o tejto skutočnosti a po dosiahnutí celého limitu sa im musí poskytnúť možnosť napriek tomu naďalej tieto služby využívať. Od 1. júla 2010 budú všetci zákazníci, ktorí si sami nestanovia inú výšku limitu, automaticky mať limit pre odpojenie 50 EUR.

Zavedenie tejto možnosti 1. marca 2010 sa vo všeobecnosti považuje za uspokojivé. Vyskytlo sa síce niekoľko počítačových problémov, väčšinu z nich sa však podľa všetkého podarilo vyriešiť. V určitých prípadoch museli zasiahnuť VRO, aby sa zaručilo dodržiavanie pravidiel a jeden operátor zablokoval dátový roaming pre všetkých zákazníkov s predplatenými službami, kým sa jeho systémy úplne neadaptovali na limit pre odpojenie. Tento limit sa musí poskytovať všetkým zákazníkom využívajúcim dátové roamingové služby, bez ohľadu na to, či ich majú predplatené alebo sa im účtujú⁸.

VRO pozorne monitorujú realizáciu týchto ustanovení, aby zabezpečili správne uplatňovanie limitu pre ukončenie ukladania, predovšetkým vzhľadom na dátum 1. júl 2010, keď začne platiť pre všetkých zákazníkov. Keďže tento limit je dostupný len od 1. marca 2010, a to len zákazníkom, ktorí oň výslovne požiadali, jeho podrobnejšia analýza týkajúca sa jeho celkového uplatňovania a toho, ako ho zákazníci vnímajú, sa zahrnie do správy Komisie v roku 2011.

4. POKROK PRI DOSAHOVANÍ CIEĽOV NARIADENIA

Hlavným cieľom nariadenia o roamingu je podporovať hospodársku súťaž, konsolidovať jednotný trh a zabezpečiť, aby spotrebiteľia v zahraničí neplatili neopodstatnene vysoké ceny v porovnaní s domácimi cenami. Nariadenie obsahuje ustanovenia potrebné na to, aby sa rozvíjala hospodárska súťaž, a Komisia očakáva od operátorov, že využijú túto príležitosť a zostavia konkurencieschopné ponuky v oblasti roamingu.

Nariadením sa zaviedli cenové limity, čím sa úspešne zabezpečila primeraná ochrana spotrebiteľov a napomohla konsolidácia vnútorného trhu.

Cenové trendy, ako aj rozmanitosť ponúk sú hmatateľným dôkazom toho, do akých rozmerov sa rozvinula hospodárska súťaž. Z tohto hľadiska sa pri hlasových službách a SMS za hlavný ukazovateľ stupňa hospodárskej súťaže na trhu považuje miera, do akej operátori ponúkajú ceny nižšie, ako sú regulované limity. Pritom sa však ceny za roamingové hlasové služby a roamingové služby SMS naďalej pohybujú vo výške limitov. Väčšie obchodné rozpätie medzi veľkoobchodnými a maloobchodnými cenami pri regulovaných cenách hlasových služieb sa v nariadení o zmene a doplnení zaviedlo s cieľom umožniť rozvoj hospodárskej súťaže na maloobchodnej úrovni, predovšetkým pre alternatívnych operátorov, čo sa však ešte nepremietlo do intenzívnejšej súťaže cien.

Dá sa konštatovať, že existuje mnoho alternatív k regulovanej eurotarife a euro-SMS tarife. Pre hlasové služby existujú alternatívne sadzby s odlišnými štruktúrami vytvárania cien (napr. časovo obmedzené, s predplatením mesiaca alebo poplatkom za zostavenie spojenia, fakturované za minútu). Priemerná cena za SMS pri alternatívnych sadzbách je vyššia ako euro-SMS tarifa operátorov. V niektorých členských štátoch sú alternatívne sadzby pri SMS v roamingu podstatne vyššie ako regulovaný limit.

---

⁸ Pozri aj bod 27 revidovaných usmernení ERG o medzinárodných predpisoch o roamingu dostupných na adrese:

http://www.erg.eu.int/doc/publications/erg_09_24_final_roaming_regulation_erg_guidelines.pdf.

Pri dátových roamingových službách sa ešte nedá povedať, či sa zníženie veľkoobchodných poplatkov premietne do konkurencieschopných dátových roamingových služieb. V tejto súvislosti, keďže bežné ceny operátorov sú naďalej vysoké, je miera, do akej zákazníci môžu využívať výhodné špeciálne balíky služieb, jednoznačným ukazovateľom toho, či operátori sprístupňujú výhody nižších veľkoobchodných sadzieb dátového roamingu.

Priemerné ceny dátových roamingových služieb síce klesajú, ale medzi priemernými maloobchodnými cenami a veľkoobchodnými sadzbami je ešte stále podstatné obchodné rozpätie. Bežné ceny operátorov sa podľa všetkého neznižili, čo znamená, že pokles priemerných cien môže byť spôsobený intenzívnejším a účinnejším využívaním existujúcich ponúk.

Roamingové poplatky sú ešte stále vyššie ako poplatky za domáce mobilné služby, pri cenách za domáce služby sa zaznamenal všeobecný pokles, ktorý sa dá pripísať väčšej dostupnosti paušálnych ponúk a balíkov služieb. BEREC skúma vývoj cien za roamingové aj domáce služby so zámerom plne ich analyzovať v správe, ktorá sa vypracuje v roku 2011.

Z uvedeného vyplýva, že v štruktúre roamingových služieb ešte nie je dostatočne dynamická konkurencieschopnosť. Štrukturálne problémy trhu s roamingom, ktoré sú spôsobené neexistenciou konkurenčného tlaku na strane ponuky a charakterom dopytu, pretrvávajú. Ide najmä o skutočnosť, že trh s roamingom má osobitné cezhraničné črty, ktoré doteraz spôsobujú nedostatok účinnej hospodárskej súťaže a VRO túto situáciu ešte nedokážu vyriešiť. Napriek tomu, že súčasný systém cenových limitov priniesol so sebou výhody v oblasti ochrany spotrebiteľov a podpory vnútorného trhu, ukázalo sa, že sám o sebe nie je schopný primerane tieto problémy vyriešiť.

Na veľkoobchodnej úrovni v prípadoch, keď je objem prevádzky medzi operátormi vyrovnaný, nemusí byť dostatočná motivácia zaviesť veľkoobchodné poplatky na konkurencieschopnej úrovni. Aj priemerné ceny veľkoobchodného objemu prevádzky v iných sieťach ako sieti partnerských spoločností sa však naďalej pohybujú vo výške maximálneho limitu, z čoho sa dá usúdiť, že dynamika hospodárskej súťaže ešte nie je silná. Okrem toho koneční používatelia na maloobchodnej úrovni nekupujú roamingové služby osobitne, ale spolu s domácimi službami.

Technologický vývoj a/alebo alternatívy k roamingovým službám, ako napríklad dostupnosť VoIP alebo WiFi môžu zintenzívniť hospodársku súťaž na trhu EÚ s roamingom. Tieto alternatívy, najmä služby VoIP, sa čoraz väčšmi využívajú na domácej úrovni, pri ich využívaní pomocou roamingu však výrazné zmeny nenastali.

Komisia zastáva názor, že účinná hospodárska súťaž je neoddeliteľnou súčasťou dobre fungujúceho trhu s roamingom. Ukazovatele takejto súťaže zahŕňajú priemerné ceny, ktoré sa nepohybujú tesne vo výške regulovaných limitov, a dostupnosť alternatívnych ponúk, ktoré sú prejavom inovácie a dynamiky hospodárskej súťaže.

5. ZÁVER

Realizácia nariadenia o zmene a doplnení nariadenia o roamingu z celkového hľadiska prebehla bez problémov, operátori splnili nové ustanovenia a VRO zabezpečujú pretrvanie tohto stavu. Spotrebiteľia čerpajú výhody spojené so zníženými cenami za roamingové hlasové služby a služby SMS a s vyššou transparentnosťou. Ceny za dátový roaming takisto klesli, ale spotrebiteľia ešte nemôžu využívať všetky výhody, ktoré sa zaznamenali na veľkoobchodnej úrovni. Hospodárska súťaž na trhu s roamingom sa zatiaľ dostatočne nerozvinula a štrukturálne problémy pretrvávajú.

Ustanovenie o limite pre odpojenie sa bude automaticky uplatňovať od 1. júla 2010. Od rovnakého dátumu budú platiť nové ceny v rámci znižovania poplatkov a operátori okrem toho už nebudú môcť účtovať spotrebiteľom poplatky za prijímanie hlasových správ v roamingu.

Komisia do 30. júna 2011 vypracuje úplnú správu o preskúmaní fungovania nariadenia o roamingu. Zhodnotí v nej najmä, či sa podarilo dosiahnuť ciele tohto nariadenia. Na tento účel preskúma vývoj veľkoobchodných a maloobchodných poplatkov, mieru hospodárskej súťaže pri poskytovaní roamingových služieb a kvalitu týchto služieb. Ďalej:

- posúdi vývoj mobilných služieb na domácej úrovni,
- preskúma z hľadiska technologického pokroku dostupnosť a kvalitu služieb, ktoré sú alternatívou k roamingu,
- posúdi, či existujú iné metódy ako regulácia cien na riešenie štrukturálnych problémov trhu s roamingom a vytvorenie konkurencieschopného vnútorného trhu pre roaming.

V roku 2011 sa teda preskúma otázka, či ešte bude potrebná ďalšia regulácia roamingových služieb, či už formou cenovej regulácie, alebo pomocou nejakej alternatívnej dlhodobej koncepcie, alebo či by účinnosť nariadenia mala uplynúť v roku 2012 a roamingové služby by mali začať určovať len trhové sily. Bez ohľadu na to, podľa akej koncepcie sa v budúcnosti bude postupovať, malo by sa zaručiť, aby sa nestratili výhody, ktoré sa doteraz podarilo získať.